

[Tyroll.]

til tilbagevendende kriser, når profitten ikke er stor nok til, at det behager kapitalen at investere i produktionen. Arbejdet bliver stoppet. Lønarbejdere kastes ud i arbejdsløshed og endnu større fremmedgørelse.

Der er alkoholproblemer forbundet med denne udstødelse, hvis de enkelte ikke finder sammen i kollektive politiske aktioner som at pille blade ned fra træer eller bygge huse på rådhuspladser for at markere det forrykte i, at deres arbejdskraft ikke bliver brugt. Problemerne er en demonstration af de manglende muligheder for selv at iværksætte arbejde, da produktionsmidlerne er i privat eje. Det er kapitalen, der som generalen bestemmer, hvornår der skal produceres.

Det forebyggende element har selvfølgelig været inde i billedet i forbindelse med ungdomsarbejdsløsheden, men orienteringen er gået i retning af den rene opbevaring, indtil kapitalisterne igen har set sig i stand til at profitere af deres arbejde. Indholdet i uddannelses- og kursustilbud har vist dette ligesom kravet om fortløbende at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Disse opbevaringsformer har således ikke haft udgangspunkt i interesser og målsætninger hos de arbejdsløse og har derfor ikke kunnet modvirke fremmedgørelsen. Fremmedgørelsesproblematikken er ligeledes rigt repræsenteret på arbejdsmarkedet og i sit indhold overvejende et problem for arbejderklassen.

I jagten efter størst mulig profit er produktionen udviklet i retning af en stadig mere omfattende arbejdsdeling, der for mange betyder total underkastelse under udefra kommende krav.

Der kan nævnes et utal af eksempler på dette. Jeg skal nøjes med at komme med et enkelt. I forbindelse med udviklingen af maskineriet til produktionen får maskiningeniører og andre fremstillere mulighed for rimelig udfoldelse af deres evner og virketrang på trods af forholdsvis bundne opgaver. Der er en vis skabende udfoldelse forbundet med en sådan konstruktionsopgave, med det at få en sådan maskine til at udføre én eller flere af menneskets eller arbejderens opgaver i produktionsprocessen. Men for arbejdere ved stansemaskiner og på blikemballagefabrikker er der ikke mange muligheder. Maskinen står der med sine færdige krav til arbejdernes daglige monotone funktion: materialet ind dér, hiv i håndtaget dér, så kom-

mer produktet. Transportbåndet isolerer de enkelte fra arbejdskammeraterne. Det hele står der med alle sine færdige krav og målsætninger og kræver total tilpasning af arbejderne, ikke med henblik på en kollektiv proces med fælles målsætning frem til et i fællesskab ønsket produkt, men derimod en individuelt fastlagt indsats for bagefter at få byttemidlet penge, som så igen kommer til at udgøre forbindelsen til andre mennesker. Denne forbindelse er ligeledes fastlagt af produktionsforholdene og er en del af dem. Produktionsforholdene adskiller os og fremmedgør os over for hinanden. Kravene bliver stillet til os enkeltvis og opsplittet. Det præger sågar vore boformer. Man kender ikke engang sin nabo, fordi det primært er produktionsforholdene, der bestemmer, hvilke relationer der opstår mellem mennesker.

I redegørelsen fra indenrigsministeren er disse problemer ikke behandlet. I det højeste kommer redegørelsen ind på sikkerhedsproblemer på arbejdspladsen i forbindelse med indtagelsen af alkohol, ikke hvorfor den indtages. En forebyggende aktivitet kræver bl. a., at arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet fjernes, men det er der jo ikke flertal for her i salen. I stedet sættes en fordrejet og endnu mere fremmedgørende behandling af problemerne for at sikre systemets bevarelse.

Hvad er så forebyggende arbejde? Det vil vi spørge ministeren om. Er det at fratage arbejdsgiverne den nævnte ret og erstatte deres ledelse med den kollektive målsætning og proces, der sikrer arbejdernes afgørelse af produktionens udvikling og nedbrydelse af den fremmedgørende del af arbejdsdelingen? Eller er det de halve lapperier med et forsøg på tilpasning af arbejderne til de eksisterende produktionsforholds uacceptable krav?

VS mener selvfølgelig det første. Men der skal ikke herske nogen tvivl om, at VS mener, at udviklingen i retning af mere humane skridt i problemløsningsforsøgene med anvendelse af bl. a. socialpædagogik er rigtig og skal fortsættes. Men samtidig må vi dog fastholde, at løsningerne er politiske.

Indholdet i socialpædagogikken må ligeledes være det. Den må kunne bidrage til de enkeltes muligheder for at indgå i kollektive løsninger i form af en tilpasning af produktionsforholdene til arbejdernes behov og ikke omvendt. Det stiller så igen krav til indholdet i socialpædagogernes uddannelse: kunne stimulere til en kollektivisering af problemerne fremfor en in-